

ukazuje ona całe zaplecze trudnych dyskusji teologicznych w listach św. Pawła skierowanych przeciwko judaizującym. Okazuje się przy tym, że dyskusje Pawła nie dotyczyły spraw drugorzędnych, gdyż decydowały one o religijnym i teologicznym profilu chrześcijaństwa. Dlatego dzieło Gunthera spotka się zapewne z uznaniem i wdzięcznością komentatorów *corpus Paulinum*.

Kraków

KS. STANISŁAW MĘDALA CM

R. J. SWANSON, *The Horizontal Line Synopsis of the Gospels*, Western North Carolina Press, Dillsboro 1975, stron 620.

Jest to angielska synopsa 4 Ewangelii, ułożona nie w pionowych kolumnach, lecz poziomo wierszami. Autor zestawia kolejno dla poszczególnych 4 Ewangelii teksty paralelne, umieszcza je dokładnie jeden pod drugim, przy czym podkreśleniem zaznacza wyrazy równobrzmiące z tą Ewangelią, która w danej sekcji jest tekstem głównym.

Tę nową próbę synoptycznego przedstawienia Ewangelii należy uznać za bardzo udaną. Przy pracy nad tekstem jednej Ewangelii czytelnik ma od razu przed oczyma przejrzyste podany cały kontekst paralelny z dokładnym zaznaczeniem wszystkich podobieństw i różnic redakcyjnych. Jedynym mankamentem tego systemu jest to, że przy jego pomocy trudniejsze aniżeli w tradycyjnych synopsach jest jednocześnie śledzenie całego toku narracji wszystkich Ewangelii w porównaniu z jedną, uznaną za tekst źródłowy i wiodący.

Tekst angielski w synopsie Swansona pochodzi z *Revised Standard Version of the Bible*. Wkrótce ma się ukazać na 900 stronach tak samo opracowany przez tegoż autora tekst grecki Ewangelii.

Lublin

KS. JAN SZLAGA

BATTISTA MONDIN, *Le teologie del nostro tempo*, Edizioni Paoline, Alba 1975.

Wiek XX jest świadkiem głębokich przemian cywilizacyjno-kulturowych i wraz z nimi powstawania nowych koncepcji świata, człowieka i historii, jak: egzystencjalizm i strukturalizm, neotomizm i marksizm, neopozytywizm i personalizm. W tej ogólnej sytuacji teologia, której główne zadanie polega na dawaniu poszczególnym generacjom zrozumiałej i „atrakcyjnej” interpretacji: Objawienia Bożego, musi w oparciu o aktualne systemy myślowe, podejmować trud odpowiedniej prezentacji orędzia chrześcijańskiego. Wysiłki tego rodzaju były zawsze podejmowane w Kościele, ale nie będzie przesadą powiedzieć, że wiek XX ma pod tym względem najliczniejsze i bardzo zróżnicowane doświadczenia. B. Mondin zebrał i przedstawił spośród nich najbardziej reprezentatywne i głośnie.

Okres odrodzenia i rozwoju teologii w XX w. rozpoczął się po pierwszej wojnie światowej. Złożyły się na to głównie powstanie nowych filozofii i bliższy kontakt ze źródłami biblijnymi i patrystycznymi chrześcijaństwa. Do czołowych przedstawicieli odnowy teologicznej Autor zalicza tutaj Chenu, Congara, Daniélou, De Lubaca, Guardiniego, Teilharda de Chardin, Rahnera w Kościele katolickim, oraz Bartha, Bultmanna, Tillicha, Brunnera, Gogartena, Niebuhra, Bonhoeffera po stronie protestanckiej. Pierwsi nawiązywali przeważnie do neotomizmu, drudzy z kolei opierali się z reguły na egzystencjalizmie. Wymienione nazwiska, mimo wszystkich różnic jakie je dzielą, pozostaną trwale związane z osiągnięciami teologii przedsoborowej.